

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Tashqi siyosat va xalqaro iqtisodiy
munosabatlar instituti direktori
_____ G‘.T Arifjonov
2026-yil “___” _____

EKOTURIZM
FANINING DASTURI
(Kunduzgi ta’lim shakli 2-kurslar uchun)

Bilim sohasi:	1000000	-	Xizmatlar
Ta’lim sohasi:	1010000	-	Xizmatlar ko‘rsatish sohasi
Ta’lim yo‘nalishi:	61010100	-	Turizm va mehmondo‘stlik

Toshkent – 2026

Mazkur o‘quv dasturi Tashqi siyosat va xalqaro iqtisodiy munosabatlar instituti Kengashining 2026-yil __ - _____dagi __-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

Mazkur o‘quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universitetining “Turizm” kafedrası tomonidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil __ - _____dagi __-sonli yig‘ilish bayoni).

Tuzuvchi:

Ch.K. Xusanov – i.f.n., dotsent, Toshkent davlat sharqshunoslik universitetining “Turizm” kafedrası mudiri.

E.H. Ro‘ziqulov – Toshkent davlat sharqshunoslik universitetining “Turizm” kafedrası stajor- o‘qituvchisi

Taqrizchi:

B.X Shafkarov – i.f.n.,dotsent Toshkent irrigatsiya va qishloq xo‘jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti” Milliy tadqiqotlar universiteti “Boshqaruv va turizm” kafedrası mudiri

“Turizm” kafedrası mudiri:

2026-yil “ __ ” _____

_____ Ch.K Xusanov
(imzo)

TDSHU ARM direktori:

2026-yil “ __ ” _____

_____ M.M.Yuldasheva
(imzo)

Fanga mas’ul o‘qituvchi:

2026-yil “ __ ” _____

_____ Ch.K. Xusanov
(imzo)

1.	Fan ma'lumotlari					
Fan/modul kodi ET2404	O'quv yili 2026-2027	Semestr 4			ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek	O'quv rejadagi tartib raqami 61010100- 2			Haftadagi dars soatlari 4	
Fanning nomi Ekoturizm	Jami yuklama (soat)	Auditoriya mashg'ulotlari jami - 48 soat, shundan:			Mustaqil ta'lim (soat)	Kurs ishi
		Ma'ruza	Amaliy	Amaliy (korxona)		
	120	16	8	24	72	-

2.	Fanning mazmuni
Fanning maqsadi – talabalarni ekoturizmning nazariy va amaliy asoslari bilan tanishtirish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, biologik xilma-xillikni saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlash tamoyillarini o'rgatish hamda ekoturizmni tashkil etish va rivojlantirish bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat. Fanning vazifalari – talabalarda ekoturizmning mazmun-mohiyati, tamoyillari va rivojlanish xususiyatlari to'g'risida tasavvur hosil qilish; tabiiy hududlar, qo'riqlanadigan tabiiy obyektlar va ekologik resurslarning turizm rivojlanishidagi ahamiyatini o'rganish; ekoturizm faoliyatini tashkil etish, rejalashtirish va boshqarish bo'yicha bilimlarni shakllantirish; ekoturizmning ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy ta'sirini baholash ko'nikmalarini rivojlantirish; mahalliy hamjamiyatlar ishtirokini ta'minlash, atrof-muhitni muhofaza qilish va barqaror turizm tamoyillarini amaliyotda qo'llashni o'rgatishdan iborat.	

3.	Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar
1.	(TNA1106) Turizm: nazariya va amaliyoti
2.	(TMR1304) Turizm va mehmondo'stlikda barqaror va maqsadli boshqaruv
3.	(MTR1304) Mintaqaviy turizm resurslari

4.	Xorij tajribasiga muvofiqligi
Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 100 talik ro'yxatga kiruvchi Queensland Universiteti (Queensland University (QS - 42))xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi. https://archive.course-profiles.uq.edu.au/student_section_loader/section_1/104325	

5.	Ta'lim natijalari (TN)
	Kasbiy kompetensiyalar:

TN1	Talaba ekoturizmning mazmuni, tamoyillari va uning an'anaviy turizm turlaridan farqini chuqur biladi. Shuningdek, ekoturizmning ekologik, iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyatini tushunadi.
TN2	Talaba tabiiy hududlarda turizmni tashkil etishning ekologik cheklovlari va muhofaza etiladigan hududlar boshqaruvi haqida bilimga ega bo'ladi. U biologik xilma-xillikni saqlashga qaratilgan strategiyalar mohiyatini tushuntira oladi.
TN3	Talaba ekoturizmda barqaror boshqaruv, ekologik ta'sirni baholash va ekologik sertifikatlash jarayonlarini biladi. U ekologik turizm siyosatlarini va xalqaro me'yorlarni izohlab bera oladi.
	Ko'nikmalar:
TN4	Talaba ekoturistik yo'nalishlar va marshrutlarni ekologik talablar asosida loyihalash ko'nikmasiga ega bo'ladi. U xavfsizlik, ekologik yuklama va resurslardan oqilona foydalanishni hisobga olgan holda marshrut tuza oladi.
TN5	Talaba ekoturizm obyektlarida ekologik monitoring o'tkaza oladi va atrof-muhitga ta'sirni baholay oladi. U muammolarni aniqlab, ularni kamaytirishga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqadi.
TN6	Talaba mahalliy hamjamiyatlar bilan hamkorlikda ekoturistik loyihalar yaratish va ularni boshqarish ko'nikmasiga ega bo'ladi. U ekologik ma'rifat, mas'uliyatli turizm va tabiiy resurslarni asrash tamoyillarini amaliyotga joriy eta oladi.

6.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:	Soat
	Ma'ruza (M)	16
M1	Ekoturizm faniga kirish. Fanning maqsad va vazifalari Ekoturizm fanining predmeti va ob'ekti. Fanning asosiy tushunchalari. Ekoturizmning ilmiy-amaliy ahamiyati. Kadrlar tayyorlash va ekologik ta'limdagi o'rni.	2
M2	Ekoturizm tushunchasi va uning zamonaviy turizm tizimidagi o'rni Ekoturizmning mohiyati va ta'rifi. Zamonaviy turizm turlarida ekoturizmning o'rni. Ekoturizmning boshqa turizm yo'nalishlaridan farqi. Ekoturizmning global rivojlanish tendensiyalari.	2
M3	Ekoturizmning atrof-muhitni muhofaza qilishdagi ahamiyati Tabiatni asrashda ekoturizmning roli. Ekologik muvozanatni saqlash tamoyillari. Tabiiy resurslarga zarar yetkazmaslik choralari. Ekologik ongni shakllantirishdagi ahamiyati.	2
M4	Ekoturizmda tabiiy resurslarni muhofaza qilish va boshqarish mexanizmlari Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish tamoyillari. Muhofaza etiladigan hududlarni boshqarish tizimi. Ekologik monitoring va nazorat. Resurslardan barqaror foydalanish mexanizmlari.	2
M5	Barqaror rivojlanish konsepsiyasida ekoturizmning tutgan o'rni	2

	Barqaror rivojlanish va ekoturizm bog‘liqligi. Iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik muvozanat. Ekoturizmning barqaror iqtisodiyotga ta’siri. Global barqarorlik tamoyillariga mosligi.	
M6	Mahalliy aholining ekoturizm jarayonidagi ishtiroki va ijtimoiy-iqtisodiy ta’siri Mahalliy aholining turizm faoliyatidagi roli. Yangi ish o‘rinlari yaratish imkoniyatlari. Aholi daromadining oshishi. Ijtimoiy infratuzilmaning rivojlanishi.	2
M7	O‘zbekistonning ekoturizm salohiyati va uni rivojlantirish yo‘llari O‘zbekistonning tabiiy resurslari va hududiy imkoniyatlari. Ekoturistik zonalar va obyektlar. Rivojlantirish strategiyalari. Xalqaro tajribani qo‘llash yo‘llari.	2
M8	Ekoturizmni rivojlantirish uchun davlat siyosati va strategiyalari Davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari. Huquqiy-me‘yoriy baza. Milliy dastur va strategiyalar. Xalqaro hamkorlik va investitsiyalar jalb etish.	2
	Amaliy mashg‘ulot (A)	8
A1	Ekoturizm tushunchasi va uning zamonaviy turizm tizimidagi o‘rni Ekoturizmning mohiyati va ta’rifi. Zamonaviy turizm turlarida ekoturizmning o‘rni. Ekoturizmning boshqa turizm yo‘nalishlaridan farqi. Ekoturizmning global rivojlanish tendensiyalari.	2
A2	Ekoturizmning atrof-muhitni muhofaza qilishdagi ahamiyati Tabiatni asrashda ekoturizmning roli. Ekologik muvozanatni saqlash tamoyillari. Tabiiy resurslarga zarar yetkazmaslik choralari. Ekologik ongni shakllantirishdagi ahamiyati.	2
A3	Ekoturizmda tabiiy resurslarni muhofaza qilish va boshqarish mexanizmlari Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish tamoyillari. Muhofaza etiladigan hududlarni boshqarish tizimi. Ekologik monitoring va nazorat. Resurslardan barqaror foydalanish mexanizmlari.	2
A4	O‘zbekistonning ekoturizm salohiyati va uni rivojlantirish yo‘llari O‘zbekistonning tabiiy resurslari va hududiy imkoniyatlari. Ekoturistik zonalar va obyektlar. Rivojlantirish strategiyalari. Xalqaro tajribani qo‘llash yo‘llari.	2
	Amaliy mashg‘ulot (korxona va tashkilotlarda) (K)	24
K1	Ekoturizm obyektlari faoliyatini o‘rganish va tahlil qilish.	2
K2	Tabiiy hududlarning ekoturistik salohiyatini baholash.	2
K3	Milliy bog‘lar va qo‘riqxonalarda turistik xizmatlarni tashkil etish amaliyoti.	2
K4	Ekoturizmda tabiiy resurslardan oqilona foydalanish mexanizmlarini o‘rganish.	2
K5	Ekoturizm faoliyatining atrof-muhitga ta’sirini baholash.	2
K6	Ekoturizmda mahalliy hamjamiyatlar ishtirokini tahlil qilish.	2
K7	Yovvoyi tabiat turizmini tashkil etish va boshqarish amaliyoti.	2

K8	Agroturizm va qishloq turizmi obyektlari faoliyatini o'rganish.	2
K9	Ekoturistik marshrutlarni ishlab chiqish va baholash.	2
K10	Ekoturizm obyektlarida ekologik xavfsizlik va monitoring tizimini tahlil qilish.	2
K11	Ekoturizmni rivojlantirish bo'yicha hududiy dasturlar va loyihalarni o'rganish.	2
K12	Ekoturizmni rivojlantirish yuzasidan amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqish.	2
7.	Mustaqil ta'lim topshiriqlari*	72
1.	Seminar va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	36
2.	Vaziyatli masalalar (kazuslar) tuzish	10
3.	Berilgan manbalarni tahlil qilish	10
4.	Anjumanga tezis tayyorlash	10
5.	Berilgan mavzu bo'yicha referat yozish	6

**Izoh: Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan bo'lishi kerak.*

8.	Ta'lim texnologiyalari va metodlari
	➤ ma'ruzalar; ➤ amaliy, laboratoriya ishlami bajarish va xulosalash; ➤ interfaol keys-stadilar; ➤ blits-so'rov; ➤ gumhlarda ishlash; ➤ taqdimotlar qilish; ➤ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
9.	Talabalar tomonidan kreditlarni olish uchun talablar
	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

10.	Talabalar bilimni baholash mezon
	a) 90-100 ball - 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa; ➤ fandagi mavzulami bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa; ➤ fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavurga ega bo'lsa; ➤ fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa; ➤ berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;

➤ konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; ➤ mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalami o'zlashtirgan bo'lsa; ➤ nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llash olish; ➤ tizimli yondashish, uzviylikka amal qilish.
b) 70-89 ball - 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzulami bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa; ➤ fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa; ➤ fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa; ➤ fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalami o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa.
d) 60-69 ball - 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa; ➤ fandagi mavzulami tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➤ bayon qilish ravon bo'lmasa; ➤ fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa; ➤ fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
e) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 0-59 ball - 2 baho bilan baholanishi mumkin: ➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilgan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa; ➤ fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa; ➤ fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa; fanni bilmasa.

11. Foydalanilgan adabiyotlar	
Asosiy adabiyotlar	
1.	Qodirova Z.A., Madraximova M.O., Ismoyilov B.U. Ekskursiyashunoslik o'quv qo'llanma TDSHU-2023
2.	Egamberdieva L.Sh. Ekoturizm. O'quv qo'llanma. Toshkent, 2021, 235 bet.
3.	Хаитбоев Р. Экологик туризм. Ўқув қўлланма. Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2018, 268 б.
Qo'shimcha adabiyotlar	

4.	Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024.
5.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023
6.	Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 2023.
7.	Sh.M Mirziyoyev. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlari uchun. –Toshkent: O'zbekiston, 2022.
8.	Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. - Toshkent: O'zbekiston, 2022.
9.	Sh.M. Mirziyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b.
10.	“Turizm to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasining Qonuni – http://www.lex.uz/docs/4428097 , 2019, Toshkent sh., 2019-yil 18-iyul,O'RQ-549-son.
11.	O'zbekiston Respublikasining «Texnik jihatdan tartibga solish to'g'risida»gi qonuni (27.02.2023 y.)
Axborot manbalari	
12.	https://www.unwto.org – Butunjahon Turizm Tashkiloti.
13.	https://www.uzbektourism.uz – O'zbekiston Respublikasi Turizm qo'mitasi.
14.	www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
15.	www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
16.	www.uzbekistanairways.uz
17.	www.uzbekrailways.uz
18.	www.wttc.org

